

Techniki położnicze i prowadzenie porodu

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2022/ 2023
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Położnictwo
Dyscyplina wiodąca <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	Nauki o zdrowiu
Profil studiów <i>(ogólnoakademicki/praktyczny)</i>	Praktyczny
Poziom kształcenia <i>(I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)</i>	I stopnia
Forma studiów <i>(stacjonarne/niestacjonarne)</i>	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu <i>(obowiązkowy/fakultatywny)</i>	Obowiązkowy/kierunkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się <i>(egzamin/zaliczenie)</i>	Zaliczenie Egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e <i>(oraz adres/y jednostki/jednostek)</i>	Zakład Dydaktyki Ginekologiczno – Położniczej, ul. Litewska 14/ 16

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	NZG - dr n. med. Grażyna Bączek NZZP- prof. Piotr Węgrzyn
Koordynator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	mgr Anna Durka Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej WUM anna.durka@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu)	mgr Anna Durka Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej WUM anna.durka@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr Alina Krychowska-Ćwikła- lekarz dr Beata Szyber- położna dr Agnieszka Nowacka- położna dr Barbara Mazurkiewicz- położna mgr Aleksandra Werczyńska- położna dr Mariola Błachnio- położna mgr Magdalena Krauze- położna mgr Agnieszka Iwan- położna dr Małgorzata Stefaniak- położna mgr Magdalena Witkiewicz- położna mgr Anna Durka- położna dr hab. Przemysław Kosiński- lekarz dr Sabina Stadnicka- położna mgr Zuzanna Zawadzka- położna mgr Agnieszka Machniewicz- położna mgr Małgorzata Gierada-Radoń- położna mgr Emilia Bekas- położna mgr Małgorzata Knaś- położna mgr Aneta Balcerzak- położna mgr Alina Furman- położna Mgr Joanna Kiełbowicz- położna Mgr Bogusława Kolosek- położna Mgr Małgorzata Kujko-Wiśniewska- położna Mgr Agnieszka Mucha- położna Mgr Małgorzata Pietruszka- położna Mgr Agnieszka Sobczak- położna Mgr Alfreda Szczekan- położna Mgr Małgorzata Tomczak- położna Mgr Anna Zajęc- położna Mgr Aneta Rymsza- położna Mgr Katarzyna Leniarska- położna

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I rok, I i II semestr II rok, III i IV semestr III rok V semestr	Liczba punktów ECTS	30
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
Seminarium (S)		10 NZG (I rok) 10 NZG (II rok)	1
Ćwiczenia (C)		70 NZG (I rok) 45 NZG (II rok)	3
e-learning (e-L)		15 NZZP (wykłady II rok)	0,5
Zajęcia Praktyczne (ZP)		320	11
Praktyka zawodowa (PZ)		160 (I rok) 160 (II rok) 160 (III rok)	14
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0,5

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Omówi podstawy anatomiczne warunkujące przebieg porodu.
C2	Zastosuje poprawną terminologię przyjętą w działaniach związanych z porodem.
C3	Scharakteryzuje mechanizm porodu fizjologicznego i patologicznego.
C4	Określi warunki oraz zasady odbycia porodu naturalnego oraz omówi znaczenie hormonów warunkujących jego przebieg
C5	Pozna zasady i sposoby przeprowadzania badania rodzącej i jej dziecka w warunkach symulowanych
C6	Określi usytuowanie płodu w macicy warunkujące przebieg porodu.

C7	Rozpozna stan ogólny, położniczy i emocjonalny kobiety oraz stan płodu w warunkach symulowanych i szpitalnych.
C8	Przedstawi przebieg porodu w warunkach symulowanych i szpitalnych z uwzględnieniem przygotowanego planu porodu oraz zaleceniami WHO.
C9	Określi stopień ryzyka ciążowego i porodowego.
C10	Scharakteryzuje odpowiednie standardy opieki niezbędne do przyjęcia porodu fizjologicznego i patologicznego.
C11	Pozna zasady współuczestnictwa w procesie leczenia, diagnozowania i rehabilitacji rodzącej
C12	Podejmie działania pielęgnacyjne, diagnostyczne, terapeutyczne i rehabilitacyjne zgodnie z kompetencjami położnej w warunkach pracowni położniczej i w warunkach szpitalnych
C13	Przyjmie poród lub asystuje przy nim w warunkach symulowanych i szpitalnych zgodnie z obowiązującym standardem opieki okołoporodowej.
C14	Wspiera rodzącą i osobę towarzyszącą w przebiegu porodu.
C15	Rozpozna patologię przebiegu porodu w pracowni umiejętności i zaplanuje stosowne działania zgodne z kompetencjami położnej.
C16	Udokumentuje stan kobiety i jej dziecka oraz podjęte działania w dokumentacji przebiegu porodu i procesu pielęgnowania.
C17	Pozna organizację pracy położnej w zespole terapeutycznym w warunkach typowych dotyczących matki i dziecka uwzględniającym bezpieczne macierzyństwo.
C18	Zaplanuje działania edukacyjne w stosunku do kobiety i osób towarzyszących (wspierających) z uwzględnieniem stopnia ich przygotowania do porodu w Szkole Rodzenia.
C19	Określi stopień ryzyka ciążowego i porodowego
C20	Scharakteryzuje odpowiednie rekomendacje opieki niezbędne do przyjęcia porodu patologicznego
C21	Wykona zabiegi pielęgnacyjne, diagnostyczne, terapeutyczne i rehabilitacyjne zgodnie z kompetencjami położnej w warunkach pracowni położniczej
C22	Wykona zabiegi pielęgnacyjne, diagnostyczne, terapeutyczne i rehabilitacyjne zgodnie z kompetencjami położnej w warunkach pracowni położniczej
C23	Rozpozna patologię przebiegu porodu w pracowni umiejętności i zaplanuje stosowne działania zgodne z kompetencjami położnej.
C24	Wspiera rodzącą i osobę towarzyszącą w przebiegu porodu.
C25	Udokumentuje stan kobiety i jej dziecka oraz podjęte działania w dokumentacji przebiegu porodu

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓLWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)

<p>Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</p>	<p>Efekty w zakresie</p>
---	---------------------------------

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

D.W1	Zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, porodu przedwczesnego i porodu patologicznego oraz zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych
D.W2	Mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym, w ułożeniach odgięciowych, przy nieprawidłowym ułożeniu główki (asynklytizm przedni i tylny) w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej i porodów bliźniaczych
D.W3	niefarmakologiczne i farmakologiczne metody indukcji i stymulacji czynności skurczowej;
D.W4	zadania położnej podczas porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego
D.W5	zasady postępowania w sytuacjach nagłych w opiece okołoporodowej (krwotoki położnicze, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu);
D.W6	zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem metod łagodzenia bólu porodowego;
D.W7	standardy prowadzenia porodu przez położną zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi;
D.W8	zasady opieki nad noworodkiem po porodzie;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

D.U1	dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej;
D.U2	rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów;
D.U3	podejmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych;
D.U4	wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody;
D.U5	ustalać indywidualny plan porodu, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji;
D.U6	rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i

	oceniać możliwości odbycia porodu siłami natury;
D.U7	monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu oraz interpretować wyniki tej oceny, w tym wykonywać badanie KTG i interpretować jego wynik oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania KTG;
D.U8	sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej;
D.U9	nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I stopnia;
D.U10	przyjmować poród fizjologiczny i miednicowy;
D.U11	wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zarażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej
D.U13	udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę krocza lub szyjki macicy, wykonywać ręczne wydobycie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym);
D.U14	Wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ *(nieobowiązkowe)*

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
K2	Przestrzegania praw pacjenta
K3	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem
K4	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonane czynności zawodowe
K5	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
K6	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
ĆWICZENIA		
ĆW1 - NZG	Budowa miednicy kostnej. Treści kształcenia: T1- podział miednicy na miednicę mniejszą i większą; T2- budowa kości miednicznych, kości krzyżowej i kości guzicznej; T3- pomiary zewnętrzne miednicy kostnej; T4- położenie i kształt czworoboku Michaelisa; T5- nieprawidłowe kształty czworoboku Michaelisa a budowa miednicy kostnej	C.W1, D.U1
ĆW2 - NZG	Budowa kanału rodnego- płaszczyzny przestrzenie wymiary Treści kształcenia: T1- Budowa kanału rodnego (przestrzenie, płaszczyzny); T2- Przestrzeń wchodu (wymiar prosty płaszczyzny wchodu, wymiar poprzeczny płaszczyzny wchodu, wymiar skośny płaszczyzny wchodu: skośny lewy, skośny prawy); T3- Przestrzeń próżni (wymiar prosty płaszczyzny próżni, wymiar poprzeczny płaszczyzny próżni); T4- Przestrzeń cieśni (wymiar prosty płaszczyzny cieśni, wymiar poprzeczny płaszczyzny cieśni), T5- Przestrzeń wychodu (wymiar prosty płaszczyzny wychodu, wymiar poprzeczny płaszczyzny wychodu); T6- Oś kanału rodnego; T7- Głębokość miednicy.	D.W1, D. U1
ĆW3 - NZG	Budowa I wymiary . Treści kształcenia: T1- Budowa płodu – części duże i części drobne; T2- Charakterystyczne części główki płodu; T3- Budowa czaszki donoszonego płodu; T4- Przebieg szwów części mózgowej czaszki – strzałkowego, czołowego, wieńcowych, węglowego; T5- Położenie ciemiączek – przedniego, tylnego i bocznych; T6- Przebieg płaszczyzn na główce płodu w zależności od jej wstawiania się do kanału rodnego (podpotyliczno-ciemieniowej, czołowo-potylicznej, bródkowo-potylicznej, tchawiczo/gnykowo/ciemieniowej); T7- Wymiary i obwody poszczególnych płaszczyzn; T8- Definicja płaszczyzny miarodajnej; T9- Przebieg wymiarów poprzecznych główki – dużego i małego; T10 – Ruchomość kręgosłupa płodu a przebieg porodu	D.W1, D.U1
ĆW4 – NZG	Usytuowanie płodu w macicy . Treści kształcenia: T1- Definicja główki ustalonej; T2- Pojęcie punktu prowadzącego; T3- Termin „wstawianie się” części przodującej; T4- Położenie płodu – podłużne/główkowe, miednicowe/skośne i poprzeczne; T5- Ustawienie płodu pierwsze i drugie – odmiana przednia A i tylna B; T6- Ustawienie płodu w położeniach skośnych i poprzecznych – lewe i prawe; T7- Odmiany ustawienia płodu w położeniach poprzecznych – przednia, tylna, górna, dolna; T8- Ułożenie płodu – przymusowe i dowolne; T9- ułożenie przygięciowe i odgięciowe; T10- Rodzaje ułożeń odgięciowych – wierzchołkowe, ciemieniowe, czołowe, twarzątkowe; T11- Położenie miednicowe ułożenie zupełne; T12- Położenie miednicowe ułożenie niezupełne – pośladowe, ułożenie kolankowe zupełne i niezupełne; T13- Nieprawidłowe usytuowanie płodu stanowiące przeciwwskazanie do porodu drogami i siłami natury; T14- Wysokość dna macicy w poszczególnych tygodniach ciąży	D.W1, D.U1
ĆW5 – NZG	Ocean usytuowania płodu w macicy na podstawie badania zewnętrznego- chwyty Leopolda. Pomiary zewnętrzne miednicy Treści	D.W1, D. U1

	kształcenia: T1- Badanie zewnętrzne kobiety ciężarnej i rodzącej: pomiary zewnętrzne miednicy, pomiary obwodu brzucha i wysokość dna macicy; T2- Badanie zewnętrzne za pomocą I, II, III, IV chwytu Leopolda; T3- Dodatkowe chwytły uzupełniające badanie zewnętrzne: ocena niewspółmierności porodowej, ocena wysokości pierścienia skurczowego i bruzdy szyjnej płodu.	
ĆW6 – NZG	Mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym- ułożeniu przygięciowym potylicowym przednim Treści kształcenia: T1- Zwroty główki wewnętrzne i zewnętrzne w mechanizmie porodu w położeniu podłużnym główkowym, ułożeniu przygięciowym potylicowym przednim; T2- definicja główki ustalonej; T3- Mechanizm rodzenia się barków.	D.W1, D.W2, D.U10
ĆW7 – NZG	Ocena postępu porodu na podstawie badania zewnętrznego I wewnętrznego Treści kształcenia: T1- Wskazania i przeciwwskazania do badania wewnętrznego; T2- Plan badania wewnętrznego: oglądanie sromu i przedsionka pochwy, ocena części pochwowej macicy, ocena stanu pęcherza płodowego, ocena części przodującej, ocena kanału rodnego; T3- Rozwieranie się szyjki macicy w zależności od tego czy kobieta jest pierworódką czy wieloródką; T5- Ocena postępu porodu na podstawie badania położniczego zewnętrznego.	D.U1, D.U6
ĆW8 - NZG	Mechanizm porodu, rozpoznawanie I postępowanie w przypadku porodów powikłanych: odmiana tylna ułożenia potylicowego, nieosiowe wstawianie główki, niskie poprzeczne ustawienie główki, wysokie proste stanie główki . Treści kształcenia: T1- Mechanizm porodu powikłanego odmianą tylną ułożenia potylicowego; T2- Mechanizm porodu powikłanego nieosiowym wstawieniem się główki; T3- Mechanizm porodu powikłanego niskim poprzecznym ustawieniem główki; T4- Mechanizm porodu powikłanego wysokim prostym wstawieniem się główki; T5- Postępowanie położnicze w sytuacji rozpoznania porodów powikłanych nieprawidłowym wstawieniem się główki	D.W1, D.W2, D.U6
ĆW9 – NZG	Mechanizm porodu, rozpoznawanie I postępowanie w przypadku porodów w ułożeniach odgięciowych: wierzchołkowym, ciemieniowym, czołowym I twarzyczkowym . Treści kształcenia: T1- Mechanizm porodu w ułożeniu wierzchołkowym; T2- Mechanizm porodu w ułożeniu ciemieniowym; T3- Mechanizm porodu w ułożeniu czołowym; T4- Mechanizm porodu w ułożeniu twarzowym; T5- Zwroty główki pokonującej kanał rodny matki zgodnie z osią kanału rodnego w trakcie porodów w ułożeniach odgięciowych	D.W1, D.W2, D.U1
ĆW10 – NZG	Ćwiczenie umiejętności rozpoznawania nieprawidłowych usytuowań I ułożeń główki płodu	D.W1, D.W2, D.U1
ĆW11 – NZG	Budowa mięśni dna miednicy, teoretyczne podstawy zaopatrywania tkanek miękkich kanału rodnego Treści kształcenia: T1- Budowa dna miednicy- mięśnie wchodzące w skład poszczególnych warstw; T2- Transformacja mięśni dna miednicy w porodzie; T3- Funkcje dna miednicy; T4- Zasady prowadzenia II okresu porodu z ochroną krocza; T5- Stopnie pęknięć krocza w zależności od rodzaju uszkodzeń.	D.W1, D.W2, D.U1
ĆW12 – NZG	Szycie krocza w praktyce, zasady zakładania I zdejmowania szwów Treści kształcenia: T1- Technika nacięcia krocza: pośrodkowo, bocznie, pośrodkowo-bocznie; T2- Tkanki i mięśnie, które ulegają uszkodzeniu w trakcie zabiegu nacięcia krocza; T3- Sposoby znieczulenia do zabiegu szycia krocza; T4- Sposoby zaopatrywania rany powstałej w wyniku nacięcia krocza: szew ciągły, pojedynczy, śródskórny; T5- Szycie rany krocza w zależności od tkanki: śluzówka, mięśnie, skóra.	D.U8, D.U9
ĆW13 – NZG	Analiza I interpretacja zapisów KTG- planowanie postępowania Treści kształcenia: T1- Analiza zapisów KTG z uwzględnieniem czynności serca płodu oraz napięcia mięśnia macicy; T2- Wyniki analizy zapisów	D.U1, D.U2, D.U7, D.U8, D.U12

	KTG z uwzględnieniem sytuacji położniczej; T3- Rokowanie w zależności od uzyskanych wyników KTG oraz planowanie postępowania położniczego.	
ĆW14 – NZG	Obserwacja rodzącej, prowadzenie I, II, III I IV okresu porodu Treści kształcenia: T1- Okresy porodu; T2- Postępowanie położnej w poszczególnych okresach porodu z uwzględnieniem: oceny stanu ogólnego kobiety rodzącej i rodzącego się dziecka, oceny stanu położniczego, zaspokojenia potrzeb; T3- Aktywne prowadzenie porodu a poród aktywny; T4- Łagodzenie bólu porodowego; T5- Zachowanie kobiety w czasie porodu będące następstwem jego przebiegu; T6- Parcie; T7- Ochrona i nacięcie krocza; T8- Przyjęcie porodu; T9- Kontakt ciało do ciała między matką a dzieckiem po porodzie; T10- Okres łożyskowy; T11- Czas intensywnego nadzoru nad matką i dzieckiem.	D.U1, D.U4, D.U5, D.U6, D.U7, D.U8, D.U14
ĆW15 – NZG	Prowadzenie dokumentacji- partogram, karta gorączkowa położnicza, historia położnicza Treści kształcenia: T1- Dokumentowanie przebiegu porodu; T2- Dokumentowanie przebiegu połogu; T3- Dokumentowanie pobytu matki i dziecka w szpitalu	D.U8
ĆW16 – NZG	Dokumentowanie procesu pielęgnowania w Sali porodowej Treści kształcenia: T1- Cechy procesu pielęgnowania; T2- Etapy i fazy procesu pielęgnowania; T3- Źródła i metody pozyskiwania danych o pacjentce; T4- Cele w procesie pielęgnowania; T5- Plan opieki nad pacjentką w procesie pielęgnowania; T6- Kryteria oceny procesu pielęgnowania; T7- Plan opieki nad rodzącą z fizjologicznym przebiegiem porodu; T8- Plan opieki nad wybraną rodzącą w porodzie fizjologicznym.	D.W1, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8 D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U6, D.U7D.U8, D.U9, D.U10, D.U13, D.U14
	<i>seminaria</i>	
S1 – NZG	Wytyczne WHO dotyczące opieki okołoporodowej. Poród naturalny. Wytyczne WHO dotyczące postępowania podczas porodu „Poród nie jest chorobą”; Opieka nad kobietą w czasie porodu normalnego – Raport WHO z roku 1997 r.;- Rola położnej w opiece nad kobietą rodzącą, jej rodzącym się dzieckiem i rodziną; Konsekwencje związane z eliminacją grupy zawodowej położnych z organizacji ochrony zdrowia dla zdrowia matek i dziecka	D.W1, D.U3
S2-NZG	Poród rodzinny. Bezpieczne macierzyństwo. Poród jako wydarzenie wieloaspektowe; Kobieta i dziecko jako podmiot porodu; Prawa kobiety rodzącej w szpitalu; Oczekiwania (żądania) kobiety rodzącej; Warunki odbycia bezpiecznego porodu w szpitalu.	D.U6, D.U8
S3-NZG	Psychoprofilaktyka porodu. Definicje psychoprofilaktyki; Cele psychoprofilaktyki; Psychoprofilaktyka w odniesieniu do porodu; Triada Read’a, odwrócona triada Read’a; Efekty realizacji zadań psychoprofilaktyki; Rola i zadania położnej w psychoprofilaktyce.	D.W6, D.U4
S4-NZG	Szkoła rodzenia formą edukacji osób oczekujących narodzin dziecka. Definicja i rodzaje Szkół Rodzenia w Polsce; Prekursorzy Szkół rodzenia; Płaszczyzny komunikacji w edukacji przedporodowej; Dwa nurty przygotowania do porodu; Zadania Szkoły Rodzenia; Oczekiwania rodziców w przygotowaniu do porodu; Położna jako nauczyciel i lider grupy w Szkole Rodzenia; Czynniki wpływające na skuteczność procesu dydaktycznego w Szkole Rodzenia.	D.U5, D.U3, D.U4, D.W6, D.W7, D.W8
S5-NZG	Hormony w porodzie. Czynniki mające wpływ na rozpoczęcie mechanizmu porodu – rola organizmu matki i płodu; dojrzałość dziecka a poród; Wpływ stresu i hormonów stresu na przebieg porodu; Znaczenie fizjologiczne bólu porodowego z uwzględnieniem wydzielania oksytocyny, endorfin i zaangażowania całego układu nerwowego kobiety rodzącej; Mechanizm wydzielania endorfin oraz ich biologiczne znaczenie dla matki i dziecka; Współdziałanie między	D.U3, D.U4, D.U5

	układem współczulnym i przywspółczulnym układu autonomicznego; Poród instynktowny – rola emocji w porodzie; Rola nowej kory mózgowej Neocortex w porodzie	
S6-NZG	Poród aktywny. Treści kształcenia: Definicja porodu aktywnego; Zadaniowe podejście do porodu; Przygotowanie do porodu aktywnego; Pozycje korzystne, pozycje niekorzystne; Zalety porodu w pozycji pionowej; Zaburzenia fizjologii procesu rodzenia; Konsekwencje pozycji na plecach w czasie porodu; Aktualne doniesienia dotyczące postępowania okołoporodowego w opracowaniach studentów.	D.W3, D.W6, D.W7
II ROK WYKŁADY		
W1 – NZZP	Położenie miednicowe – przyczyny, postępowanie, decyzja co do drogi porodu. T.K. - Przyczyny występowania. Rodzaje położenia miednicowego. Diagnostyka związana z wyborem najbezpieczniejszego sposobu ukończenia ciąży i porodu. Decyzja co do czasu i drogi ukończenia ciąży i porodu. Powikłania związane z porodem drogami natury w położeniu miednicowym.	D.W1, D.W2, D.W4, D.W7
W2 – NZZP	Obroty położnicze. T.K. - Definicja obrotu położniczego zewnętrznego i wewnętrznego. Wskazania i przeciwwskazania do wykonania obrotu. Warunki jakie muszą być spełnione do wykonania obrotu. Przygotowanie ciężarnej i sprzętu do wykonania obrotu zewnętrznego. Przygotowanie rodzącej i sprzętu do wykonania obrotu wewnętrznego. Korzyści jakie wynikają z wykonania obrotu. Zagrożenia i powikłania związane z wykonaniem obrotu zewnętrznego i wewnętrznego.	D.W1, D.W2, D.W5
W3 – NZZP	Zahamowanie postępu porodu, zaburzenia czynności skurczowej.T.K.- Patomechanizm zaburzeń. Czynniki wpływające na zahamowanie postępu porodu- rozpoznawanie przyczyn. Naturalne i farmakologiczne sposoby stymulacji czynności skurczowej. Zasady prowadzenia stymulacji. Hiperstymulacja mięśnia macicy	D.W3, D.W4
W4 – NZZP	Cięcie cesarskie – wskazania, rodzaje, technika wykonania. T.K. - Definicja cięcia cesarskiego. Cięcie cesarskie planowe i w trybie pilnym. Wskazania do cięcia wg wytycznych PTG. Rodzaje cięć cesarskich. Techniki wykonania zabiegu cięcia cesarskiego. Cięcie cesarskie w sytuacjach trudnych – pacjentka umierająca i zmarła.	D.W4, D.W5
W5 – NZZP	Poród po cięciu cesarskim. T.K.-Definicje związane z VBAC. Korzyści dla matki wynikające z siłami natury po cięciu cesarskim. Wielokrotne cięcia cesarskie a powikłania łożyskowe. Przeciwwskazania do porodu siłami natury po cięciu cesarskim. Prowadzenie porodu siłami natury po cięciu cesarskim. Ryzyko powikłań związane z VBAC.	D.W4, D.W7
SEMINARIA		
S1,2 – NZG	Krwawienia i krwotoki podczas porodu – przyczyny i postępowanie położnej. T.K. - Definicja utraty krwi. Określenie krwawienia i krwotoku w położnictwie. Przyczyny pojawienia się krwawień w poszczególnych okresach porodu. Powikłania i postępowanie związane ze zwiększoną utratą krwi w porodzie. Postępowanie w przypadku krwotoku poporodowego z uwzględnieniem roli położnej – rekomendacje PTG	D.W5 D.U1, D.U2, D.U12, D.U13
S2 - NZG	Sytuacje nagłe w pracy położnej. T.K. - Przdowanie i wypadnięcie pępowiny. Przdowanie i wypadnięcie rączki. Położenie poprzeczne płodu. Poród szybki. Nagłe odpłynięcie płynu owodniowego. Uraz u kobiety ciężarnej. Rzucawka, padaczka – różnicowanie problemu. Zator płynem owodniowym. Poród uliczny	D.W5 D.U1, D.U2, D.U11, D.U12, D.U13
S3 - NZG	Zaburzenia w zapisie KTG. T.K. - Podstawowe pojęcia zapisu kardiogramu – podstawowa czynność serca płodu, oscylacja, akceleracja, deceleracja, tachykardia, bradykardia. Cechy czynności	D.W1, D.W4, D.U1, D.U2, D.U7, D.U8, D.U12, D.U13

	skurczowej w zapisie. Zaburzenia czynności skurczowej. Przyczyny zaburzeń w zapisie KTG. Zapis nieprawidłowy i jego cechy – postępowanie położnej. Zapis patologiczny i jego cechy – postępowanie położnej	
ĆWICZENIA		
ĆW1 - NZG	Mechanizm porodu w położeniu podłużnym miednicowym. T.K. - Rozpoznawanie w badaniu położniczym zewnętrznym i wewnętrznym. Mechanizm porodu w położeniu podłużnym miednicowym. Analiza i ocena sytuacji położniczej w badaniu zewnętrznym i wewnętrznym niezbędna do sprawowania opieki nad rodzącą. Algorytm postępowania w przypadku porodu w położeniu podłużnym miednicowym. Samodzielne wykonanie zaliczenia pod kierunkiem nauczyciela.	D.U1, D.U2, D.U6, D.U8, D.U10, D.U13
ĆW2 – NZG	Zabiegi położnicze stosowane przy porodzie w położeniu miednicowym. T.K. - Pomoc Covjanowa- Brachta i klasyczna. Cel i technika wykonania zabiegu Covjanowa - Brachta i pomocy klasycznej. Zasady obowiązujące podczas udzielania pomocy w porodzie w położeniu miednicowym. Samodzielne wykonanie i przeprowadzenie zaliczenia pod kierunkiem nauczyciela.	D.U1, D.U2, D.U6, D.U8, D.U10, D.U13
ĆW3 – NZG	Pomoc w rodzeniu się barków i główki w położeniu miednicowym. T.K. - Rodzaje pomocy stosowanych podczas rodzenia się barków, główki w porodzie w położeniu miednicowym. Analiza i ocena warunków jakie powinny być spełnione przy zastosowaniu poszczególnych rękoczynów. Zasady stosowania rękoczynów w przypadku rodzenia się barków i główki w położeniu miednicowym. Samodzielna demonstracja zaliczenia na modelu z przechodzeniem kolejno poślądków, tułowia i główki płodu przez kanał rodny. Praca w grupie z przedstawionym opisem przypadku rodzącej z położeniem miednicowym płodu	D.U1, D.U2, D.U6, D.U8, D.U10, D.U13
ĆW4 – NZG	Poród w znieczuleniu. T.K. - Postępowanie położnicze stosowne do rodzaju znieczulenia. Definicja bólu i analgezji porodowej. Zmiany fizjologiczne zachodzące w organizmie rodzącej pod wpływem analgezji. Drogi przewodzenia i charakter bólu w poszczególnych okresach porodu. Wskazania i przeciwwskazania do analgezji porodu. Warunki jakie muszą być spełnione do zastosowania analgezji porodowej. Niefarmakologiczne i farmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego. Przygotowanie rodzącej, technika i wykonanie znieczulenia zewnątrzoponowego. Rola położnej w opiece nad pacjentką po znieczuleniu zewnątrzoponowym. Leki stosowane w analgezji porodu. Powikłania wczesne i późne po zastosowaniu znieczulenia. Korzyści płynące z zastosowania analgezji dla przebiegu porodu	D.U4, D.U8
ĆW5 – NZG	Przygotowanie ciężarnej/rodzącej do cięcia cesarskiego planowego i w trybie pilnym. T.K. - Wskazania do cięcia cesarskiego. Rozpoznanie problemów pielęgnacyjno-położniczych pacjentki przygotowywanej do cięcia. Organizacja miejsca i sposobu przygotowania pacjentki. Wsparcie psychiczne pacjentki. Prawa pacjentki do godnego traktowania i zachowania zasad intymności. Edukacja w samoopiece i samopielęgnacji w pierwszych dobach po cięciu	D.U2
ĆW6 – NZG	Poród ciąży mnogiej. T.K. - Rozpoznanie ciąży mnogiej. Czas trwania i sposób ukończenia ciąży. Prowadzenie porodu ciąży mnogiej drogami natury. Poród drugiego bliźniaka. Przygotowanie personelu i Sali porodowej do porodu. Powikłania porodu w ciąży mnogiej.	D.U1, D.U2, D.U6, D.U8, D.U12, D.U13, D.U14
ĆW7 – NZG	Definicja dystocji barkowej. Przyczyny i zapobieganie dystocji barkowej. Przebieg dystocji barkowej w zależności od stopnia. Postępowanie w przebiegu dystocji w tym schemat HELPERR i	D.U1, D.U2, D.U6, D.U12, D.U13, D.U14

	zalecenia PTG. Powikłania dla matki i dziecka	
ĆW8 – NZG	Ręczne wydobycie łożyska i kontrola jamy macicy po porodzie. T.K. – Cel wykonania zabiegu ręcznego wydobycia łożyska i kontroli jamy macicy po porodzie. Wskazania do wykonania zabiegu. Przygotowanie do zabiegu. Technika wykonania zabiegu ręcznego wydobycia łożyska i kontroli jamy macicy po porodzie. Powikłania związane z nieprawidłowym przebiegiem trzeciego okresu porodu oraz konieczności ręcznej i instrumentalnej penetracji macicy.	D.U1, D.U2, D.U13
ĆW9 – NZG	– Sytuacje nietypowe w sali porodowej. T.K. – Opieka nad pacjentkami innych wyznań, zwyczajów kulturowych, tradycji. Rola położnej w opiece nad cudzoziemkami. Podstawowe wiadomości dotyczące niepełnosprawności oraz sposobów opieki nad pacjentkami niepełnosprawnymi. Opieka nad rodzącą w sytuacjach związanych z innym postępowaniem podczas porodu (poród lotosowy, Doula, itp.). Opieka nad pacjentką agresywną i roszczeniową. Brak sprzętu i materiałów opatrunkowych przy porodzie	D.U1, D.U3, D.U5, D.U8
ĆW10 – NZG	Poród przy użyciu kleszczy i próżniociągu położniczego. T.K. – Budowa kleszczy i próżnio ciągu położniczego. Wskazania i przeciwwskazania do zastosowania narzędzi w porodzie. Warunki do użycia narzędzi. Zasada zakładania i przeprowadzania zabiegu za pomocą narzędzi. Przygotowanie rodzącej, operatora, narzędzi do zabiegu. Zadania położnej w zabiegowym porodzie przy użyciu narzędzi	D.U2, D.U6
ĆW11 – NZG	Poród w wodzie. T.K. – Definicja porodu w wodzie, immersji wodnej, porodu do wody. Korzyści wynikające z porodu w wodzie dla rodzącej. Korzyści wynikające z porodu w wodzie dla dziecka. Warunki do porodu w wodzie. Przeciwwskazania do porodu w wodzie. Przygotowanie położnej, rodzącej i rodziny do porodu w wodzie w domu lub w szpitalu szpitalu.	D.U1, D.U3, D.U4, D.U6, D.U8, D.U10, D.U14
ĆW12 – NZG	Poród naturalny w warunkach szpitalnych i w domu. T.K. – Definicja porodu naturalnego. Warunki porodu naturalnego w szpitalu i w domu. Rola położnej w takim porodzie w szpitalu i w domu. Korzyści wynikające z porodu naturalnego. Plan opieki nad rodzącą naturalnie w szpitalu. Plan opieki nad rodzącą naturalnie w domu. Trudności w przeprowadzeniu naturalnego porodu w szpitalu lub w domu. Znaczenie rodziny w tym zadaniu.	D.U1, D.U3, D.U4, D.U6, D.U8, D.U10
ĆW13-NZG	Proces pielęgnowania rodzącej w Sali porodowej w nieprawidłowym przebiegu porodu. T.K. – Cechy procesu pielęgnowania. Etapy i fazy procesu pielęgnowania. Źródła i metody pozyskiwania danych o pacjentce. Cele w procesie. Plan opieki w procesie. Kryteria oceny procesu pielęgnowania.	D.W1, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U6, D.U7D.U8, D.U9, D.U10, D.U13, D.U14
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE		
ZP1 - NZG	Ocena i interpretacja zapisu czynności serca płodu i zapisu czynności skurczowej mięśnia macicy. T.K. – Wykonanie i interpretacja zapisu kardiograficznego u pacjentki objętej opieką w trakcie dyżuru pełnionego w Sali porodowej. Wskazanie cech prawidłowych, zwrócenie uwagi na nieprawidłowości lub patologie i podjęcie odpowiedniego postępowania. Poprawność technicznego wykonania zapisu.	D.U1, D.U2, D.U7, D.U8, D.U12, D.U13 K1, K2, K3, K4, K5, K6
ZP2 – NZG	. Przygotowanie pacjentki ciężarnej/rodzącej do cięcia cesarskiego w trybie planowym i nagłym. T.K. – Wykonanie zgodnie z przyjętymi rekomendacjami procedur w przypadku przygotowywania pacjentek w trakcie dyżuru do cięcia cesarskiego planowego lub pilnego. Opieka nad pacjentką oczekującą cięcia cesarskiego w trybie planowym	D.U2 K1, K2, K3, K4, K5, K6
ZP3 – NZG	Instrumentalna kontrola jamy macicy. T.K. – Przygotowanie zestawu, leków, pacjentki do instrumentalnej kontroli. Asysta studenta przy zabiegu instrumentalnej kontroli jamy macicy	D.U1, D.U2, D.U13 K1, K2, K3, K4, K5, K6

ZP4 – NZG	Obserwacja i pielęgnacja rodzącej we wszystkich okresach porodu. T.K. – Pielęgnacja rodzącej w poszczególnych okresach porodu. Prowadzenie samodzielnej obserwacji rodzącej w poszczególnych okresach porodu. Współpraca z personelem Sali porodowej	D.U1, D.U2, D.U4, D.U5, D.U6, D.U7, D.U8, D.U9, D.U10, D.U11, D.U12, D.U13, K1, K2, K3, K4, K5, K6
ZP5 – NZG	Krwotoki – postępowanie położnicze. T.K. – Przyczyny, objawy, leczenie w przypadku zwiększonej utraty krwi lub krwotoku w okresie okołoporodowym. Różnicowanie krwawień. Rola położnej w postępowaniu	D.U1, D.U2, D.U12, D.U13, D.U48, D.U56, K1, K2, K3, K4, K5, K6
ZP6-NZG	Dystocja barkowa – postępowanie położnicze. T.K. –Przyczyny, objawy dystocji barkowej. Konsekwencje dla matki i dziecka. Sposób postępowania. Rekomendacje PTG. Rola położnej.	D.U1, D.U2, D.U6, D.U12, D.U13, K1, K2, K3, K4, K5, K6
ZP7-NZG	Leki Sali porodowej – T.K. – Grupy leków stosowanych w Sali porodowej. Warunki i sposób podawania. Działanie tych leków oraz ich skutki uboczne	D.U1, D.U8, D.U13D, K1, K2, K3, K4, K5, K6
ZP8-NZG	Opieka położnicza nad rodzącą oraz położnicą z dzieckiem w przypadku cukrzycy ciężzowej.	D.U1, D.U2, D.U7, D.U8, K1, K2, K3, K4, K5, K6
ZP9-NZG	Opieka okołoporodowa nad rodzącą z nadciśnieniem tętniczym. Opieka śródporodowa nad rodzącą z zagrażającą rzucawką.	D.U1, D.U2, D.U7, D.U8, K1, K2, K3, K4, K5, K6
ZP10-NZG	Samodzielna prowadzenie porodu w jego poszczególnych okresach oraz przyjęcie porodu fizjologicznego. Prowadzenie proces pielęgnowania pacjentki pozostającej pod indywidualną opieką.	D.U1, D.U3, D.U4, D.U5, D.U6, D.U7, D.U8D.U9, D.U10, K1, K2, K3, K4, K5, K6
ZP11-NZG	Samodzielne pełnienie funkcji studenta/ki starszej.	D.U2, D.U8, K1, K2, K3, K4, K5, K6
ZP12-NZG	Postępowanie studenta/ki w sytuacjach nagłych i nieprzewidzianych w sali porodowej.	D.U1, D.U2, D.U3, D.U11, D.U12, D.U13, K1, K2, K3, K4, K5, K6

7. LITERATURA

1. **Obowiązkowa** Bręborowicz G.H., Markwitz W.: Położnictwo T1. PZWL 2012.
2. Troszyński M.: Położnictwo ćwiczenia. PZWL 2020.
3. Gauge S., Henderson Ch.: KTG to proste.Edra Urban I Partner. Wrocław 2020.
4. Chapman V., Charles C.: Prowadzenie porodu. PZWL 2010.
5. Rabiej M., Mazurkiewicz B., Nowacka A.: Procedury medyczne w położnictwie. PZWL 2020.
6. Dudenhausen J.: Położnictwo I operacje położnicze. PZWL 2020.
7. Rabiej M., Mazurkiewicz B.: Pielęgnowanie w położnictwie, ginekologii I neonatologii. PZWL 2018.
8. Maciejewski T.: Stany nagłe. Ginekologia I położnictwo. Medical Tribune 2018
9. Szyber B. Dmoch- Gajzlerska E.: Położnictwo w praktyce cz.1. Oficyna Wydawnicza WUM 2019.

Uzupełniająca

1. Gaskin I.M.: Duchowe położnictwo.Virgo 2011.
  2. Odent M.: Odrodzone narodziny, wyd.Bela Med.
  3. Leboyer F.: Poród bez przemocy, wyd. Mamania
- Rekomendowane strony internetowe:
<https://cnol.kobiety.med.pl/pl/www.pzh.gov.pl>
<https://www.who.int>

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8	Egzamin testowy	Uzyskanie 60% prawidłowych odpowiedzi: 60-69% 3 (dst) 70-79% 3,5 (ddb) 80-89% 4 (db) 90-95% 4,5 (pdb) 96-100% 5 (bdb)
D.W6, D.W7, DU3	Projekt grupowy	Prezentacja projektu
D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U6, D.U7, D.U8, D.U9, D.U10, D.U11, D.U12, D.U13, D.U14, K1, K2, K3, K4, K5, K6	Obserwacja w działaniu, przygotowanie procesu pielęgnowania	Prawidłowe wykonanie zadania
D.U6, D.U7, D.U8, D.U9, D.U.10, D.U12, D.U13	Egzamin OSCE	Zaliczenie na podstawie uzyskania 70% przyznawanych punktów

9. INFORMACJE DODATKOWE

NZG – strona internetowa Zakładu Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej

<https://zdg.wum.edu.pl/>

Wykłady są umieszczone na platformie e-learningowej

Studentów obowiązuje obecność na seminariach i ćwiczeniach – w przypadku nieobecności proszę o skontaktowanie się z osobą prowadzącą w celu ustalenia odrobienia zajęć

Studentów obowiązuje:

- obecność na zajęciach wykładowych, seminaryjnych I ćwiczeniowych
- przestrzeganie zaleceń bezpieczeństwa i higieny oraz zaleceń epidemicznych.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.